

PEG-katheter kind

In deze folder krijgt u informatie over wat een PEG-katheter is, waarom die geplaatst wordt, wat er komt kijken bij de verzorging en wat u moet doen als er problemen zijn.

Waarom een PEG-katheter?

Uw kind is voor voeding, vocht of medicijnen afhankelijk van een maagsonde. Bij langdurige afhankelijkheid van sondevoeding, of als de maagsonde veel problemen geeft (bijvoorbeeld regelmatig opnieuw inbrengen, bloedneuzen, luchtweginfecties), kan overwogen worden de maagsonde te vervangen door een Percutane Endoscopische Gastrostomie katheter of sonde (PEG-katheter of PEG-sonde).

Wat is een PEG-katheter?

Een PEG-katheter is een maagsonde die door de buikwand meteen in de maag terecht komt. Aan de binnenkant van de maag zit ook nog een plaatje. Die houdt de PEG-katheter op de goede plek. Aan de buitenkant zit om de PEG-katheter een fixatieplaatje op de buikhuid. Dit plaatje voorkomt dat de sonde te ver de maag inglijdt. Aan het uiteinde van de sonde kan een toedieningssysteem worden aangesloten, waardoor sondevoeding, vocht en medicijnen gegeven kunnen worden. De PEG-katheter zit verborgen onder de kleding. Uw kind kan er gewoon mee douchen of zwemmen.

Mogelijke complicaties

In een klein aantal gevallen treden complicaties op kort na de ingreep. De belangrijkste complicaties zijn: infectie, te groot bloedverlies en het aanprikken van de dikke darm. Op de langere termijn kunnen niet-ernstige oppervlakkige huidinfecties of groei van wild vlees rondom de PEG-katheter optreden. Uw arts zal u dan adviseren hoe u hiermee kunt omgaan.

De PEG-katheter helpt niet tegen overgeven (reflux). Heel soms neemt het spugen na de ingreep zelfs toe.

Vorbereiding

U en uw kind melden zich op de polikliniek van de kinder-MDL arts (MDL = maag/darm/lever) voor een gesprek en een lichamelijk onderzoek. In het gesprek gaat de specialist na of uw kind voor een PEG-katheter in aanmerking komt. Ook kan de specialist u uitleg geven over de ingreep en eventuele complicaties. Bij het lichamelijk onderzoek kijkt de arts naar eventuele vergroeiingen van de wervelkolom, vergroting van de lever en andere bijzonderheden die plaatsing van een PEG-katheter zouden kunnen bemoeilijken. Als uw kind in aanmerking komt voor een PEG-katheter en u hiermee akkoord gaat, zal uw kind hiervoor worden aangemeld. U ontvangt hiervoor een schriftelijke oproep.

Plaatsen van de PEG-katheter

Uw kind wordt voor de plaatsing van de PEG-katheter opgenomen in het ziekenhuis. Het plaatsen van een PEG-katheter vindt plaats onder narcose op de operatiekamer en wordt gedaan door de kinder-MDL arts. Zie ook de folder 'Anesthesie kinderen'.

Vlak voor de ingreep zal uw kind eenmalig een dosis antibiotica toegediend krijgen ter voorkoming van infecties.

Na het inbrengen van de PEG-katheter

Na het inbrengen van de PEG-katheter blijft uw kind nog enkele dagen opgenomen voor controle van de wond. Tijdens deze opname wordt u begeleidt en geïnstrueerd in het verzorgen van de PEG-katheter en het geven van sondevoeding.

Uw kind kan de eerste dagen een pijnlijke of gevoelige buik hebben. Daarvoor wordt pijnmedicatie voorgeschreven.

Almelo

Zilvermeeuw 1

Postbus 7600

7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141

Postbus 546

7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo twitter.com/ZGT_info linkedin.com/company/zgt youtube.com/user/ZGTinfo zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

Er kan de eerste dagen wat bloed en vocht uit de wond lekken. Dit is normaal.

De bedoeling is dat zich een fistel vormt, dat wil zeggen een soort buisje. U kunt dit een beetje vergelijken met gaatjes in het oor, waarvoor u zweerknopjes in moet.

Na ongeveer tien dagen is de fistel gevormd.

Voeding

Ongeveer twaalf uur na het inbrengen mag de PEG-katheter worden gebruikt. Nadat de kinderarts uw kind heeft nagekeken, mag de PEG-katheter in gebruik genomen worden. De verpleegkundige geeft eerst wat handwarm water via de PEG-katheter. Als dit goed gaat en uw kind niet misselijk wordt of pijn heeft, kan na een half uur begonnen worden met voeding. De kinderarts schrijft voor welke voeding en met welke inloopsnelheid. Veel kinderen zijn toch kort na de ingreep nog wat misselijk en spugen gemakkelijk. Als de voeding zonder problemen wordt verdragen en er verder geen complicaties zijn opgetreden, en u bent geïnstrueerd in het verzorgen van de PEG-katheter en het geven van voeding kan uw kind met ontslag. De opname duurt meestal drie of vier dagen.

De verzorging van de PEG-katheter

- De eerste zeven dagen na de ingreep mag uw kind niet in bad of onder de douche, omdat de maag dan nog niet goed vastzit aan de buikwand.
- De eerste drie dagen hoeft er niets aan het verband te gebeuren, tenzij er erg veel bloed of viezigheid langs de PEG-katheter lekt. In dat geval zal de verpleegkundige het verband verschoneren. De verpleegkundige controleert dagelijks of de huid rood ziet, gezwollen is, of er zich harde plekken vormen of dat er pus te zien is.
- Na drie dagen wordt de insteekopening dagelijks schoongemaakt met schoon water. Daarna wordt de huid goed droog gedept met een gaasje. (Dit mag absoluut niet met een föhn!). Er wordt een gaasje aangebracht tussen de huid

en de externe fixatiedisk, dit is de klem waarmee de PEG-katheter vastgemaakt is.

- Vanaf dag zeven moet de PEG-katheter 1x per dag 90° gedraaid worden. (90° = een kwartier op de klok). Wel eerst even controleren of de fixatiedisk niet te strak op de huid zit.

- Vanaf dag elf moet de PEG-katheter dagelijks een keer worden rondgedraaid en een beetje op en neer worden bewogen. Dit noemen we "dompelen". Dompelen houdt in dat u de PEG-katheter twee tot vier centimeter op en neer beweegt.
- Hiermee wordt voorkomen dat de sluiting in de maag vastgroeit in de maagwand waardoor verwijderen moeilijker wordt.

Aandachtspunten

- Bij korstvorming de huid goed schoon maken met NaCl 0,9%.
- Maak veegbewegingen van de insteekopening af.
- Gebruik bij elke veeg een schoon en nat gaasje.
- Maak het fixatieplaatje schoon met water. Dat kan bij grotere kinderen ook onder de douche. De huid onder het fixatieplaatje moet tweemaal per dag worden schoongemaakt met water.
- Het fixatieplaatje kan bij de verzorging wat omhooggeschoven worden, zodat u de huid wat beter schoon kunt maken. Het fixatieplaatje kunt u daarna weer terugschuiven, doe dit niet te strak op de huid.
- Maak de huid, de PEG-katheter en het fixatieplaatje droog. Gebruik daarvoor nooit een föhn!
- Doe tot dag tien een gaasje tussen het fixatieplaatje en de huid. Hierna is dat

niet meer nodig, tenzij er lekkage is uit het insteekgaatje.

Als de huid ontstoken is

- Maak de huid schoon met chloorhexidine in alcohol 70%.
- Pas op! De PEG-katheter is niet goed bestand tegen chloorhexidine in alcohol. Deze altijd met water schoonmaken.

Uw kind mag naar huis

Na drie of vier dagen, mag uw kind naar huis, De transferverpleegkundige zorgt er voor dat u thuis bent voorzien van alle benodigde materialen als voedingssystemen, spuitjes, gazen, desinfecteermiddelen en pleisters. Er wordt een voedingspomp geleverd indien u deze nog niet had (de leverancier geeft instructie over het gebruik van de voedingspomp).

Sondevoeding

De diëtist adviseert u over het gebruik van sondevoeding. Uw ziektekostenverzekering vergoedt de kosten van de sondevoeding en voedingspomp.

Als uw kind naast de sondevoeding zelf iets wil eten of drinken en dat prettig vindt, is dit mogelijk. Zo nodig kan de diëtist u hierbij adviseren. Maar vaak krijgen kinderen die sondevoeding krijgen, minder behoefte om iets via de mond te eten.

Het geven van voeding via de PEG-katheter

Voor en na elke voeding of bij het verwisselen van de fles moet de sonde met 10 ml. handwarm water doorgespoeld worden. Zo worden verstoppingen voorkomen. Bij hele kleine kinderen iets minder, bij grotere kinderen mag het wat meer water zijn.

Het geven van medicijnen via de PEG-katheter

Medicijnen altijd in vloeibare vorm geven. Vraag de apotheek medicijnen in vloeibare vorm te leveren. Indien het niet anders kan,

tabletten altijd eerst oplossen in een spuit met water.

Capsules moeten opengemaakt worden en dan opgelost met water. (Vraag bij de apotheek of kinderarts na of het medicijn hiervoor geschikt is).

Geef medicijnen nooit gelijk met voeding. De PEG-katheter kan daardoor verstopt raken. Spoel voor en na de medicijnen de PEG-katheter altijd met 10 ml. water na.

Verstopping van de PEG-katheter

De katheter doorspoelen met lauw water. Lukt dit niet, neem dan contact op met de kinder-MDL arts. Dit kan via de poli kindergeneeskunde.

Als de PEG-katheter niet gebruikt wordt

Als om welke reden dan ook de PEG-katheter enkele dagen niet gebruikt wordt voor voeding of medicijnen, moet u wel eenmaal per dag de katheter spoelen met 10 – 20 ml (minder bij hele kleine kinderen) lauw water. Klem de sonde zo dicht mogelijk bij de huid af.

Mondverzorging

Een kind dat alleen sondevoeding krijgt, produceert minder speeksel en is daardoor vatbaarder voor infecties van de mondholte. Een veel voorkomende infectie is spruw. Spruw herkent u aan een wit beslag op tong en wangslijmvlies. Raadpleeg in dat geval uw (huis-)arts. Dagelijks reinigen van de mond met een nat gaasje en tandenpoetsen kunnen een ontsteking voorkomen.

Hoe lang gaat de PEG-katheter mee?

De gemiddelde levensduur van een sonde is drie jaar. Tekenen van veroudering zijn het ontstaan van bobbeltjes, een bemoeilijkte doorgang of lekkage. Neemt u bij een van deze tekenen contact op met uw arts. De sonde kan dan tijdig worden vervangen.

Vervanging van een PEG-katheter

Wanneer de PEG-katheter versleten is, of wanneer de PEG-katheter een cosmetisch bezwaar heeft, kan deze vervangen worden door een nieuwe sonde of een maagbutton. Tussen het plaatsen van een PEG-katheter en vervanging door een button zit minimaal twaalf weken, omdat het kanaaltje tussen de buikhuid en de binnenkant van de maag eerst goed moet genezen.

Tot slot

Deze folder betreft een algemene voorlichting en is bedoeld als extra informatie naast het gesprek met uw behandelend specialist. Bijzondere omstandigheden kunnen tot wijzigingen aanleiding geven. Dit zal altijd door uw behandelend specialist aan u kenbaar gemaakt worden. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u op werkdagen contact opnemen met de onderstaande disciplines.

Kinderarts of verpleegafdeling kindergeneeskunde bij:

- Koorts met buikpijn;
- Buikpijn;
- Ontstoken huid;
- Lekkage langs de PEG-katheter;
- Het draaien en dompelen lukt niet meer;
- De PEG-katheter glijdt er uit;
- Drukplekken rond het fixatieplaatje;
- Bloedverlies rond de fistel.

Diëtist(e) bij:

- Vragen over de soort en hoeveelheid van de sondevoeding;
- Bij gewichtsverlies of te veel gewichtstoename.

Transferverpleegkundige bij:

Vragen over materialen.

Polikliniek kindergeneeskunde

Telefoonnummer 088 708 31 20

Verpleegafdeling kindergeneeskunde

Telefoonnummer 088 708 31 20

Diëtiste

Telefoonnummer 088 708 32 20

Transferverpleegkundige

Telefoonnummer 088 708 56 39

Check het dossier van uw kind op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van het medisch dossier van uw kind inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij hebben klaargezet. Kijk voor meer info op: <https://www.zgt.nl/media/20045/40082905-folder-inloggen-mijnzgt-machtiging-18-06-2019.pdf>